

Информативни лист о заразним болестима

Овчије богиње и херпес зостер

Овчије богиње су честа вирусна инфекција која касније у животу може да се испољи као херпес зостер. Препоручује се да сва деца и одрасли који немају имунитет приме вакцину.

Шта су овчије богиње?

- Овчије богиње су вирусно обољење које изазива вирус херпеса зостера (који је такође познат под називом вирус варицеле и зостера).
- Код деце тај вирус изазива релативно благо обољење.
- Овчије богиње код одраслих и код особа са ослабљеним имунитетом могу да буду опасне.
- Инфекција за време трудноће може да доведе до деформација фетуса, ожиљака на кожи и других проблема код бебе.
- Пре него што је 2006. године почело рутинско вакцинисање, овчије богиње су биле веома уобичајена болест. Учесталост овчијих богиња ће се вероватно смањити како све више и више људи буде примило вакцину.

Који су симптоми болести?

- Код овчијих богиња се прво благо повиси температура, процури нос, особа се углавном лоше осећа и појављује се осип на кожи.
- Осип почиње са малим квргама које прелазе у пликове, а потом у красте.
- Осип траје три до четири дана. Све време, изглед осипа варира зависно од тога у којој фази развоја се налази.
- Симптоми се обично јављају две недеље после доласка у контакт са вирусом.
- Већина људи се опорави без компликација, међутим, понекад инфекција може да доведе до озбиљних компликација, као што су упала плућа и мозга. У ретким случајевима, инфекција може да буде чак и смртоносна.

Како се болест шири?

- У раној фази болести, вирус се шири кашљањем.
- У каснијој фази болести, вирус се шири директним контактом са течностима у пливочима.
- Инфекција је веома заразна за особе које никада нису имале овчије богиње или које никада нису биле имунизоване.
- Оболене особе су заразне од једног до два дана пре појаве осипа (то јест док им цури нос) и до пет дана после тога (када пликови пређу у красте).
- Инфекција овчијим богињама изазива имуну реакцију и ретко кад се деси да неко два пута добије овчије богиње.

Код кога постоји ризик од ове болести?

- Може да их добије свако ко никада није имао овчије богиње или није примио вакцину.
- Код особа које су имале овчије богиње вероватно се створио имунитет на тај вирус. Чак и оне одрасле особе које нису имале овчије богиње могу да буду имуне на њих (због благе заразе коју су претходно имале). Лекари понекад врше анализе крви да утврде да ли те особе треба да приме вакцину.

Како се спречава зараза овчијим богињама?

- Сада се препоручује да сва деца од 18 месеци и деца у првом разреду средње школе која нису претходно примила вакцину против овчијих богиња и која их нису никада имала, приме бесплатну вакцину.
- Вакцина се такође препоручује особама које имају 14 и више година старости које немају имунитет. Њима се дају 2 дозе у размаку од 1 до 2 месеца. Вакцина се нарочито препоручује оним особама код којих постоји повећани ризик, на пример здравственим радницима, особама које живе или раде са малом децом, женама које планирају да остану у другом стању и особама које живе или долазе у контакт са људима чији је имунитет ослабљен.
- Особе које имају овчије богиње треба да избегавају контакт са другима (и да никако не иду у обданиште или школу) најмање пет дана после појаве осипа и док се сви пликови не осуше.
- Особе које имају овчије богиње треба да покрију нос и уста када кашљу или кијају, треба да бацају употребљене папирне марамице, добро перу руке и да не једу истим прибором за јело са другима, као и да не деле храну или пиће из истих чаша.
- Труднице треба да избегавају свакога ко има овчије богиње или херпес зостер и треба да се обрате лекару ако су биле у контакту са неким ко има те болести.
- Деца код које не постоји имунитет (на пример, која имају леукемију) или која примају хемотерапију треба да избегавају контакт са свакима ко има овчије богиње или херпес зостер пошто код њих болест може да буде изузетно озбиљна.

Како се поставља дијагноза овчијих богиња?

Дијагноза је у већини случајева заснована на симптомима и изгледу осипа. Понекад дијагноза може да се потврди анализом узорака узетих са осипа или крви.

Шта је херпес зостер?

- Херпес зостер изазива реактивација вируса који изазива овчије богиње, што се обично јавља код одраслих особа и то много година након првобитног обољења од овчијих богиња.
- Болест карактерише болан осип који личи на осип код овчијих богиња, али само на малом делу коже и то обично само на једној страни тела.
- Бол и пецкање повезано са осипом може да потраје недељама или чак и месецима након нестанка осипа. То се назива постхерпетичном неуралгијом.
- Вирус може да се пренесе директним контактом са осипом на кожи инфицираних особа. То изазива овчије богиње код особа које немају имунитет.
- Херпес зостер се чешће јавља код особа чији је имунитет ослабљен.

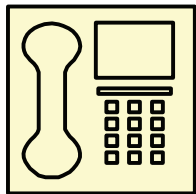
Како се лечи херпес зостер?

Херпес зостер може да се лечи специјалним антивирусним лековима, као што је ацикловир. Лекар опште праксе може да вам да савете за смањење непријатности које иду са симптомима инфекције. Овчије богиње обично прођу и без третмана.

Како реагују заводи за јавно здравље?

Тренутно, у Новом Јужном Велсу не морају да се пријаве случајеви овчијих богиња, међутим, води се евиденција о броју пацијената који се јаве хитним одељењима болница, као и о броју пацијената који се приме у болницу због овчијих богиња или херпеса зостера.

- Вакцина спречава обољевање од овчијих богиња, чак и ако се да пет дана након доласка у контакт са вирусом.
- Краткорочна имунизација имуноглобулином варицеле и зостера (varicella-zoster immunoglobulin - VZIG) – који се производи од антитела из крви давалаца крви – може да спречи појаву болести код особа под великим ризиком од компликација. Да би био ефикасан, имуноглобулин мора да се да 96 сати после доласка у контакт са вирусом. Особе код којих постоји велик ризик од компликација после доласка у додир са вирусом јесу труднице које нису имале овчије богиње и нису имунизоване, новорођенчад и неки пацијенти са ослабљеним имунитетом.

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au